Forskningsprogram 2012

Bilag : Aktuelle projekter

Sorteret efter indsatsområder

Forskningsprogram 2012 – Bilag 2: Aktuelle projekter – Sorteret efter indsatsområder kan downloades fra hjemmesiden www.akf.dk

AKF, Anvendt KommunalForskning
Købmagergade 22
1150 København K
Telefon: 43 33 34 00
Fax: 43 33 34 01
E-mail: akf@akf.dk

© 2011 AKF og forfatterne

Mindre uddrag, herunder figurer, tabeller og citater, er tilladt med tydelig kildeangivelse. Skrifter, der omtaler, anmelder, citerer eller henviser til nærværende, bedes sendt til AKF.

© Omslag: Phonowerk, Lars Degnbol

Forlag: AKF
ISBN: 978-87-7509-228-4
i:\08 sekretariat\om akf\forskningsprogrammer\2012\fp_2012_aktuelle_projekter_1sort.docx
November 2011

AKF, Anvendt KommunalForskning

AKF's formål er at levere ny viden om væsentlige samfundsforhold. Hovedvægten ligger på forskning i velfærds- og myndighedsopgaver i kommuner og regioner. Det overordnede mål er at kvalificere beslutninger og praksis i det offentlige.

Indhold

1 Offentlig økonomi, kvalitet og effektive indsatser 5

2 Lokaldemokrati og borgerinddragelse 13

3 Styring, ledelse og afbureaukratisering 15

4 Organisering, koordinering og opgavefordeling 18

5 Offentligt-privat samspil 23

6 Kvalificeret arbejdskraft og regional udvikling 26

7 Databeredskab og nøgletal 30

Forskningsprogram 2012

Aktuelle projekter

1 Offentlig økonomi, kvalitet og effektive indsatser

Kommunale og regionale effektivitetsanalyser

AKF er blandt de førende i Danmark med at gennemføre effekt- og benchmarkinganalyser, hvor resultaterne af den offentlige indsats er defineret præcist, og der er taget højde for, at det ikke er tilfældigt, hvem der får en offentlig indsats, og at der er forskelle på institutioners og kommuners rammevilkår. Formålet med dette projekt er at koble økonomi på analyserne på udvalgte serviceområder, så det kan beregnes, hvad effekten er i forhold til ressourceforbruget. Analyserne gennemføres på folkeskole-, integrations-, kontanthjælps-, sygedagpenge- og genoptræningsområdet. Datagrundlaget er registerdata, ECO Nøgletal og indsamlede økonomioplysninger på de specifikke områder.

Finansiering: Det Kommunale Momsfond og AKF

Projektansvarlig: Kurt Houlberg

Projektperiode: 2. kvartal 2010 – 2. kvartal 2012

Økonomisk evaluering af projektet "Tilbage Til Arbejde"

AKF står for den økonomiske evaluering af TTA-projektet (Tilbage Til Arbejde). Hovedformålet med projektet er at nedbringe sygefraværet ved at sikre en hurtigere tilbagevenden til arbejde, og projektets målgruppe er sygedagpengemodtagere, der risikerer et langvarigt sygeforløb. Målet skal nås ved en ny organisering og udførelse af sagsbehandlingen i disse sygedagpengesager med vægt på en tværfaglig afklaring samt en øget koordinering og en tidligere indsats. Formålet med AKF's økonomiske evaluering er at belyse de økonomiske konsekvenser af modellen for kommunerne, staten og samfundet som helhed. Der tages højde for kommunernes omkostninger ved at anvende TTA-modellen i forhold til den "sædvanlige" organisering af sagsbehandlingen, besparelser i udgifter til sygedagpenge for kommunen og staten samt afledte ændringer i udgifterne vedrørende lægebesøg og medicin. I opgørelsen af de økonomiske fordele ved projektet indgår besparelser i udgifter til sygedagpenge og andre overførselsindkomster for kommunerne, evt. afledte besparelser i sundhedsudgifter (lægebesøg, medicinforbrug mv.) samt den produktionsmæssige gevinst ved tidligere tilbagevenden til arbejdsmarkedet. Det undersøges, om de økonomiske konsekvenser afhænger af forskelle i kommunernes TTA-organisation, socioøkonomiske forhold og geografi.

Finansiering: NFA, Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø

Projektansvarlig: Eskil Heinesen

Projektperiode: 3. kvartal 2010 – 4. kvartal 2012

Sygdommes betydning for Albertslund Kommunes udgifter

En central rammebetingelse for kommunernes store udgifter på pleje- og sundhedsområdet og i forhold til borgere på overførselsindkomst er borgernes sygelighed. Albertslund Kommune ønsker via en præventiv indsats at kunne udskyde eller forhindre, at borgeren får behov for disse omkostningstunge ydelser. AKF skal fremskaffe viden om de sygdomme, der er afgørende for, at en borger havner i fx langvarige sygedagpengeforløb, får behov for hjemmepleje eller flytter på plejehjem, da det er en væsentlig forudsætning for, at kommunen kan iværksætte den mest effektive sundhedsindsats.

Finansiering: Albertslund Kommune

Projektansvarlig: Henrik Lindegaard Andersen

Projektperiode: 4. kvartal 2010 – 4. kvartal 2011

Brugerbetalings- og tilkøbspolitik i komparativt perspektiv

Formålet er at kortlægge brugerbetalings- og tilkøbspolitikken i Danmark og i udvalgte nabolande. Hvilke former for brugerbetaling og tilkøbsmuligheder findes i de respektive lande på hvilke områder, og hvilket betalingsniveau er der? Det undersøges, om svarene afhænger af samfundsmodellen, idet de nordiske velfærdsstater (Sverige, Norge og Finland) sammenlignes med den mere markedsstyrede velfærdsmodel i England og den forsikringsbaserede model i Tyskland. Undersøgelsen baseres på studier af offentlige dokumenter og om nødvendigt også på indsamling af supplerende og uddybende viden fra de respektive landes ministerier.

Finansiering: AKF

Projektansvarlig: Kurt Houlberg

Projektperiode: 4. kvartal 2011 – 3. kvartal 2012

Adfærdsmæssige effekter af brugerbetalings- og tilkøbspolitik

Formålet er at undersøge, om brugerbetalings- og tilkøbspolitik begrænser efterspørgslen efter offentlige ydelser, og om effekterne varierer mellem forskellige befolkningsgrupper. Spørgsmålet er også, hvorvidt der er negative fordelingsmæssige konsekvenser af brugerbetalings- og tilkøbspolitik og endelig undersøges, hvorvidt politikken bidrager til styringen af de offentlige udgifter. I lyset af flere ældre borgere de kommende år rettes fokus mod ældre- og sundhedsområdet. Analyserne baseres på en systematisk forskningsoversigt af den internationale økonomiske litteratur.

Finansiering: AKF

Projektansvarlig: Kurt Houlberg

Projektperiode: 4. kvartal 2011 – 3. kvartal 2012

Holdningsmæssige effekter af brugerbetalings- og tilkøbspolitik

Formålet er at undersøge de holdningsmæssige effekter af brugerbetaling og tilkøbsydelser med særlig fokus på, om det delegitimerer skattebetalingen i borgernes øjne og mindsker opbakningen til velfærdsstaten. Afhænger den holdningsmæssige effekt af, hvilket udgiftsområde der er tale om, og varierer den holdningsmæssige betydning med borgernes politiske ståsted eller sociale og økonomiske baggrund? Analyserne baseres på et review af dansk og international politologisk litteratur om, hvordan borgernes opbakning til velfærdsstaten påvirkes af brugerbetaling og tilkøbsydelser.

Finansiering: AKF

Projektansvarlig: Kurt Houlberg

Projektperiode: 4. kvartal 2011 – 3. kvartal 2012

Offentlige udgifter til særforanstaltninger for udlændinge

Projektet har til formål at opgøre udgifter i kommuner, skoler og institutioner mv., der er specifikt målrettet udlændinge (særforanstaltninger). Datagrundlaget er spørgeskemabaserede oplysninger fra kommunerne om udgifter til tolkebistand, danskundervisning og andre særforanstaltninger i fx folkeskolen, dagtilbud og på sundheds- og beskæftigelsesområdet.

Finansiering: Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration

Projektansvarlig: Eigil Boll Hansen

Projektperiode: 2. kvartal 2011 – 3. kvartal 2011

Behovet for offentlig hjælp til ældre fremover

Formålet er at analysere, hvordan behovet for offentlig hjælp til ældre vil udvikle sig i de kommende år. Ældres brug af hjælp i henholdsvis 2007 og 1997 sammenholdes med ændringer i de forhold, der kan have betydning for behovet såsom helbred, funktionsniveau, fritidsaktiviteter, sociale kontakter, tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet og hjælperelationer i netværket. Analyserne vil blive gennemført med udgangspunkt i Ældredatabasen, som AKF har været med til at etablere og udvikle.

Finansiering: Sygekassernes Helsefond

Projektansvarlig: Eigil Boll Hansen

Projektperiode: 4. kvartal 2010 – 4. kvartal 2011

Stigningen i sundhedsudgifterne til ældre indvandrere

Endnu er der kun få ældre indvandrere, men antallet ventes firedoblet frem mod 2030. Forskelle i både livsstil og livsvilkår betyder, at indvandrere formentlig har et andet behov for sundhedsydelser end danskere. Formålet med projektet er at analysere udviklingen i sundhedsudgifterne med fokus på ældre indvandrere, idet der også tages højde for den forventede forlængelse af levetiden. Analyserne vil blive brugt til at vurdere betydningen af den fremtidige øgede andel af ældre indvandrere på de samlede sundhedsudgifter og sammensætningen af sundhedsydelser. Projektet forventes dermed at kunne bidrage med viden om de fremtidige udfordringer, som sundhedsvæsenet skal håndtere.

Finansiering: Sygekassernes Helsefond

Projektansvarlig: Christophe Kolodziejczyk

Projektperiode: 4. kvartal 2008 – 4. kvartal 2011

Fører længere levetid til øgede sundhedsudgifter?

Aldringen af befolkningen og forlængelse af levetiden antages at lede til øgede offentlige udgifter til sundhed, da der er en tæt sammenhæng mellem alder og sundhedsudgifter. Nyere udenlandsk forskning tyder imidlertid på, at konsekvenserne af aldringen for sundhedsudgifterne er overdrevne. I forlængelse heraf undersøger AKF, hvorvidt det nærmere er restlevetiden, der har betydning for udgifterne og ikke alderen i sig selv. Hypotesen er således, at sundhedsudgifterne stiger drastisk i årene lige inden døden, og hvis dødstidspunktet udskydes, udsættes også det tidspunkt, hvor sundhedsudgifterne vokser. I projektet vil der blive taget hånd om metodiske problemer, som ikke er håndteret tidligere i den internationale forskning.

Finansiering: Forskningsrådet for Samfund og Erhverv

Projektansvarlig: Christophe Kolodziejczyk

Projektperiode: 1. kvartal 2008 – 4. kvartal 2011

Effekten af løntilskudsjob under lavkonjunktur

Projektets mål er at undersøge, hvordan effekten af ansættelse med løntilskud i private virksomheder afhænger af ledighedens varighed hos det enkelte individ. Det analyseres også, om en eventuel sammenhæng afhænger af konjunktursituationen.

Finansiering: Forskningsrådet for Samfund og Erhverv

Projektansvarlig: Gabriel Pons Rotger

Projektperiode: 1. kvartal 2012 – 1. kvartal 2013

Effekten af genoptræning på sygefravær og fastholdelse på arbejdsmarkedet

Antallet af genoptræningsplaner i forbindelse med hospitalsophold har været stigende siden 2004. Men der findes ingen systematisk viden om effekterne af indsatsen, og formålet med AKF's projekt er at tilvejebringe viden om: 1) mængden af genoptræning efter hospitalsbehandling har betydning for varigheden af sygefravær og fastholdelse på arbejdsmarkedet? 2) indholdet og tilrettelæggelsen af indsatsen (fx tidlig indsats og intensiteten over tid i indsatsen) har særlig betydning? 3) der er forskelle i effekten af genoptræning for forskellige indlæggelsesårsager? Undersøgelsen gennemføres med udgangspunkt i alle personer i den erhvervsaktive alder, som er udskrevet fra et hospital fra 2004 til udgangen af 2008. Omkostningerne ved genoptræning sammenholdes med gevinsterne i form af korterevarende sygefravær.

Finansiering: TrygFonden

Projektansvarlig: Christophe Kolodziejczyk

Projektperiode: 1. kvartal 2010 – 4. kvartal 2012

Effekten af kontakten mellem arbejdsløse og deres sagsbehandler

Et ph.d.-projekt har fokus på effekten af kontakten mellem arbejdsløse og sagsbehandleren. Formålet er for det første at undersøge, om lediges chancer for at komme i beskæftigelse påvirkes af tidspunktet for mødet med sagsbehandleren og antallet af møder. For det andet er spørgsmålet, om ugentlige gruppemøder mellem ledige indbyrdes og mellem ledige og deres sagsbehandler øger beskæftigelseschancerne? Endelig analyseres, om den ledige får større mulighed for at komme i beskæftigelse, når vedkommende deltager i flere aktiveringsforløb, og om effekten i givet fald aftager for hvert aktiveringsforløb? Projektet baseres på kvantitative analyser af registerdata.

Finansiering: Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Aarhus Universitet og AKF

Projektansvarlig: Lene Kjærsgaard

Projektperiode: 2. kvartal 2009 – 1. kvartal 2012

Effekten af aktiveringsindsatsen – Et litteraturstudie

Målet er at kortlægge virksomme mekanismer i aktiveringsindsatser i forhold til forskellige grupper af ledige sammenkoblet med forskellige indsatstyper, ligesom det også er målet at få viden om, hvilke områder der er underbelyst i den hidtidige forskning. Projektet baseres på et litteraturstudie af aktiveringsindsatsen, dens virkninger og virkningsmekanismer.

Finansiering: Væksthuset

Projektansvarlig: Leena Eskelinen

Projektperiode: 2. kvartal 2011 – 4. kvartal 2011

Effektmålingssystem for erhvervspolitiske initiativer

AKF yder ekspertbistand med henblik på at sikre, at det effektmålingssystem, Erhvervs- og Byggestyrelsen får udviklet af Danmarks Statistik, er af meget høj statistisk-økonometrisk kvalitet, herunder at der konstrueres de relevante kontrolgrupper.

Finansiering: Erhvervs- og Byggestyrelsen

Projektansvarlig: Gabriel Pons Rotger

Projektperiode: 3. kvartal 2010 – 4. kvartal 2012

Effekten af erstatningens størrelse ved piskesmældsskader

Formålet er at undersøge, om udbetalinger af erstatninger ved piskesmældsskader fungerer hensigtsmæssigt i den forstand, at de gives i rette omfang til de "rigtige". Hvis folk, der efter at have modtaget erstatning for 10 års indtjening er i job igen, er svaret negativt. Svaret opnås ved at ana-

lysere, hvordan indtjening og arbejdsmarkedstilknytning udvikler sig for personer afhængig af, om den udbetalte erstatning er 6 eller 10 gange indtjeningstabet. Personer, der hævder at have været udsat for en piskesmældsskade, følges i op til 10 år efter, at skaden er sket.

Finansiering: Forskningsrådet for Samfund og Erhverv

Projektansvarlig: Gabriel Pons Rotger

Projektperiode: 1. kvartal 2011 – 2. kvartal 2012

Effekten af uddannelse på sundhed og dødelighed

Lav uddannelse udpeges altid som en risikofaktor i forhold til dårligt helbred og forhøjet dødelighed. Der mangler imidlertid viden om forklaringerne bag samspillet mellem uddannelse, sundhed og dødelighed, idet det er vanskeligt at isolere effekten af uddannelse fra effekten af baggrundsfaktorer som fx forældrebaggrund. Målet med projektet er at analysere effekten af længere uddannelse ved at se på, hvordan forskellige skolereformer blev implementeret. Projektet baseres på omfattende registerdata for et stort antal personer.

Finansiering: SFI

Projektansvarlig: Nicolai Kristensen

Projektperiode: 3. kvartal 2010 – 4. kvartal 2012

Effekter af klassestørrelse

Målet er at undersøge, hvilken effekt antallet af elever i en folkeskoleklasse har for skoleresultater, videre uddannelsesforløb, arbejdsmarkedstilknytning og erhvervskarriere efter endt uddannelse, og om det er samfundsøkonomisk rentabelt at mindske klassestørrelserne. Projektet baseres på to typer af analyser: 1) effekter af klassestørrelse på elevernes arbejdsmarkedstilknytning og indkomst mange år efter, de har forladt grundskolen og 2) omkostningerne ved mindre klassestørrelser sammenholdt med de langsigtede gevinster (cost-benefit-analyser). Der anvendes et omfattende registerdatasæt for et stort antal personer.

Finansiering: Det Strategiske Forskningsråd

Projektansvarlig: Eskil Heinesen

Projektperiode: 2. kvartal 2010 – 4. kvartal 2013

Lærereffekter i folkeskolen

International forskning viser, at "lærereffekten" (dvs. betydning af forskelle lærerne imellem) er meget stor. Den hidtidige forskning har imidlertid ikke kunnet identificere, hvad denne lærereffekt konkret består af, idet de observerbare karakteristika som fx lærernes uddannelsesprofil eller generelle erfaring mv. har vist sig kun at forklare en mindre del. AKF undersøger derfor, hvilken betydning en række forskellige karakteristika ved lærerne har for elevernes faglige færdigheder herunder motivation, holdninger, værdier, specialisering på fag og klassetrin, samspil med uddannelsesmæssig specialisering (herunder linjefag), efteruddannelse samt lærernes mere generelle evner mht. fokus på de enkelte elever og orientering imod at få hele klassen til at fungere. Der undersøges også, hvilke grupper af elever der især påvirkes af lærernes kvalifikationer.

Finansiering: Det Kommunale Momsfond

Projektansvarlig: Eskil Heinesen

Projektperiode: 3. kvartal 2010 – 2. kvartal 2012

Hvilke tekniske skoler i Region Hovedstaden er gode til at fastholde eleverne?

AKF udpeger tekniske skoler i Region Hovedstaden, som er henholdsvis gode og mindre gode til at fastholde deres elever. Der tages højde for forskelle i skolernes rammevilkår herunder forældrenes uddannelse, elevernes alder, kønsfordeling, karakterer fra grundskolen og etnicitet. De udpegede gode og mindre gode skoler skal efterfølgende

analyseres nærmere med henblik på at finde frem til, hvad skolerne kan lære af de bedste med henblik på at mindske frafaldet. Denne del forventes igangsat af Region Hovedstaden på et senere tidspunkt.

Finansiering: Region Hovedstaden

Projektansvarlig: Torben Pilegaard Jensen

Projektperiode: 2. kvartal 2009 – 4. kvartal 2011

Nøglefaktorer for anbringelse og effekter heraf

I et ph.d.-projekt analyseres, hvilke faktorer der især har betydning for, at børn bliver anbragt, fx psykiske sygdomme, misbrugsrelaterede sygdomme, og om der er tale om en kronisk sygdom. Formålet er også at undersøge effekten af anbringelse, idet kommunernes forskellige anbringelsespolitikker og -praksis inkluderes i analyserne. Datagrundlaget er et omfattende registerdatasæt.

Finansiering: Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Aarhus Universitet og AKF

Projektansvarlig: Signe Frederiksen

Projektperiode: 2. kvartal 2009 – 2. kvartal 2012

Betydningen af kræft for arbejdsmarkedstilknytning og indkomst

Formålet er at analysere konsekvensen af specifikke kræftsygdomme (brystkræft, modermærkekræft og kræft i tyk- og endetarm) for patienternes efterfølgende arbejdsmarkedstilknytning og indkomst. Der undersøges også, hvilken selvstændig betydning selvvurderet arbejdsevne og tiltag på arbejdspladsen (fx fleksibilitet med hensyn til arbejdstid og tilpasning af jobfunktion) har. Endvidere er det formålet at undersøge de kræftramtes vurdering af, hvilke andre tiltag på arbejdspladsen der har betydning for tilbagevenden til arbejdsmarkedet. Det klarlægges endvidere, om konsekvensen af kræft er forskellig for forskellige socialgrupper. Analyserne baseres på en unik kobling af danske registerdata med data fra en ny spørgeskemaundersøgelse, hvor der er fokus på den enkelte persons arbejdsevnevurdering, erfaringer med hensyn til at vende tilbage på arbejdsmarkedet og vurdering af forskellige tiltag på arbejdspladsen.

Finansiering: Kræftens Bekæmpelse

Projektansvarlig: Eskil Heinesen

Projektperiode: 1. kvartal 2009 – 2. kvartal 2013

Effekter af gentagne aktiveringsforanstaltninger

Mange arbejdsløse deltager i mere end et aktiveringsforløb i løbet af en arbejdsløshedsperiode. Dette ignoreres ofte, når effekten af forskellige aktiveringsforanstaltninger analyseres, idet der normalt kun fokuseres på det første aktiveringsforløb. AKF forsker derfor i effekterne af forskellige sekvenser af aktivering i forhold til, hvor hurtigt den arbejdsløse kommer i beskæftigelse.

Finansiering: Det Strategiske Program for Velfærdsforskning og AKF

Projektansvarlig: Eskil Heinesen

Projektperiode: 1. kvartal 2006 – 4. kvartal 2012

Effekten af økonomiske incitamenter i integrationsindsatsen

En del indvandrere er økonomisk set bedre stillet ved ikke at have et arbejde, og dette problem er større i Danmark end i mange andre lande. Det undersøges i projektet, hvorvidt ingen eller manglende økonomiske incitamenter har betydning for, at den enkelte indvandrer får et arbejde og varigheden af jobbet.

Finansiering: Det Strategiske Program for Velfærdsforskning og AKF

Projektansvarlig: Hans Hummelgaard

Projektperiode: 1. kvartal 2006 – 1. kvartal 2012

Konsekvenser for livskvalitet og økonomi af en kronisk sygdom

Undersøgelsen har til formål at analysere de økonomiske og sociale konsekvenser af muskel- og skeletsygdomme, ligesom det belyses, hvilke ressourcer der kan inddrages fra private netværk, og hvor mange gigtpatienter der er afhængige af hjælp fra netværket. Baggrunden for undersøgelsen er, at der kan være store menneskelige konsekvenser i form af bl.a. smerter, træthed og nedsat funktion forbundet med gigtsygdomme, hvortil kan komme afledte konsekvenser fx i form af merudgifter og svagere tilknytning til arbejdsmarkedet.

Finansiering: Gigtforeningen

Projektansvarlig: Eigil Boll Hansen

Projektperiode: 4. kvartal 2011 – 2. kvartal 2012

Effekten af grundskolekaraktererne for chancen for at gennemføre en handelsskoleuddannelse og senere beskæftigelse

Frafaldsprocenten på erhvervsuddannelserne er ekstrem høj blandt unge med indvandrerbaggrund, og for de unge, der gennemfører uddannelsen, er der mindre chance for efterfølgende at få et arbejde. Med udgangspunkt i unikke data fra handelsskolerne undersøges det for det første, hvorvidt den mindre chance for at få et arbejde efter afsluttet uddannelse skyldes, at indvandrerne afslutter en handelsskoleuddannelse med et dårligere fagligt resultat end danske unge. Og for det andet, hvorvidt karaktererne fra grundskolen har betydning for, om indvandrere gennemfører en uddannelse fra en handelsskole og med hvilket resultat. Viden herom er vigtigt for politisk at vurdere, hvilken indsats der skal gøres i forhold til folkeskolen, virksomhederne og handelsskolerne for at sikre flere unge indvandrere beskæftigelse efter en afsluttet uddannelse?

Finansiering: Det Strategiske Program for Velfærdsforskning og AKF

Projektansvarlig: Beatrice Schindler Rangvid

Projektperiode: 1. kvartal 2007 – 1. kvartal 2012

Evaluering af metodeafprøvningsprojekt over for ikke-vestlige sygedagpengemodtagere

AKF skal evaluere et metodeafprøvningsprojekt for sygedagpengemodtagere fra ikke-vestlige lande i fire udvalgte kommuner iværksat af SEBI i samarbejde med beskæftigelsesregionerne. Evalueringen er baseret på kvalitative såvel som kvantitative metoder.

Finansiering: SEBI - Specialfunktionen for den Etniske Beskæftigelsesindsats

Projektansvarlig: Dorte Caswell

Projektperiode: 3. kvartal 2011 – 4. kvartal 2012

Evaluering af kommunal forebyggelse i forhold til overvægt

Vejen Kommune har iværksat et forløb for overvægtige børn og unge i 5.-10. klasse med gruppesamtaler og individuelle samtaler med eleverne. Målet for indsatsen er at forbedre den generelle sundhedstilstand og trivsel blandt børn og unge med overvægtsproblemer. AKF gennemfører en evaluering med henblik på at analysere elevernes udbytte, idet der er fokus på udviklingen i de deltagende elevers selvværd, selvopfattelse, trivsel, handlekompetence og tro på egen indsats.

Finansiering: Vejen Kommune

Projektansvarlig: Eigil Boll Hansen

Projektperiode: 1. kvartal 2011 – 4. kvartal 2011

EVALUERING AF PRAKTISKE/MUSISKE FAG I FOLKESKOLEN

Målet er at undersøge, om de praktiske/musiske fag kan medvirke til at styrke elevernes færdigheder og kundskaber inden for andre fag såvel som elevernes almindelige udvikling. AKF gennemfører en evaluering af elevernes udbytte af de praktisk/musiske fag og som afsæt herfor analyseres a) rammerne for undervisningen, b) undervisningens gennemførelse, det faglige og pædagogiske arbejde og c) De praktiske/musiske fags indhold, udstrækning og placering i andre nordiske lande. Derudover gennemføres en evaluering af de forsøg, der er iværksat under "Handlingsplan for styrkelse af de praktiske/musiske/kunstneriske fag i folkeskolen". Evalueringen vil se på, om forsøgene overordnet set har været med til at styrke de praktiske/musiske fag, og om de har understøttet elevernes praktiske kundskaber og færdigheder.

Finansiering: Undervisningsministeriet

Projektansvarlig: Ulf Hjelmar

Projektperiode: 2. kvartal 2011 – 4. kvartal 2011

MERE EFFEKTIVE INDSATSER I FOREBYGGELSE AF OVERVÆGT

Formålet med dette post.doc.-projekt er at skabe øget viden om de processer, der fører til overvægt og fedme, og i tilknytning dertil viden om mere effektiv forebyggelse. Analyserne bruges til at forstå forskelle i vægtudviklingen i den danske befolkning og give input til udvikling og implementering af virksomme og differentierede forebyggelsesindsatser. Fokus vil ligge på betydningen af den sociale kontekst og sociale relationer. Metodisk vil projektet bygge på statistiske metoder ved brug af både survey- og registerdata.

Finansiering: Forskningsrådet for Samfund og Erhverv

Projektansvarlig: Vibeke Tornhøj Christensen

Projektperiode: 1. kvartal 2012 – 4. kvartal 2014

2 Lokaldemokrati og borgerinddragelse

Kommunestørrelse og lokaldemokrati – De demokratiske konsekvenser af kommunesammenlægninger

Igennem flere årtier har der været gennemført danske såvel som udenlandske undersøgelser af, hvad kommunestørrelsen betyder for det lokale demokrati. Alle disse undersøgelser er gennemført på et bestemt tidspunkt, hvor man så har mulighed for at sammenligne store og små kommuner. På basis af kommunalreformen er det muligt at undersøge konsekvenserne for demokratiet af, at man generelt har fået større kommuner. Det vil ske ved, at godt 2.600 danskere, der deltog i en undersøgelse af det lokale demokrati i 2001, er blevet stillet en række spørgsmål om deres vurderinger af demokratiet efter kommunalreformen. Projektet fokuserer blandt andet på om kommunesammenlægninger medfører ændringer i kvaliteten af det lokale demokrati med hensyn til valgdeltagelse, personlig stemmeafgivning, partiaktivitet, kontakter til kommunen, deltagelse i kollektive aktioner, politisk viden, politisk interesse, politisk selvtillid, politisk tillid samt tilfredshed med den kommunale service.

Finansiering: Forskningsrådet for Samfund og Erhverv

Projektansvarlig: Sune Welling Hansen

Projektperiode: 4. kvartal 2009 – 1. kvartal 2012

Den politiske styring af sundhedssektoren

Projektet undersøger udviklingen i den politiske styring af sundhedssektoren efter strukturreformen. Der sættes fokus på sundhedssektorens interaktion med organiserede interesser (især patientorganisationer) og på det regionale demokrati og dets samspil med det nationale niveau. Temaerne eksemplificeres ved to casestudier af udvalgte politiske sager. Projektet giver baggrundsinformation om betingelser for sundhedspolitik efter strukturreformen og dermed en indsigt i strategiske handlemuligheder på forskellige niveauer. Projektet gennemføres i samarbejde med forskere fra IRIS Stavanger, som laver parallelle undersøgelser på norsk sundhedspolitik. Datagrundlaget er bl.a. folketingsdebatter og ministerspørgsmål.

Finansiering: Forskningsrådet for Samfund og Erhverv

Projektansvarlig: Karsten Vrangbæk

Projektperiode: 1. kvartal 2009 – 3. kvartal 2011

Internationale erfaringer med samproduktion

AKF vil gennemføre en kortlægning af forskellige former for samproduktion, forstået som nye former for inddragelse af civilsamfundsaktører i tilrettelæggelse og levering af sociale ydelser. Projektet tilrettelægges komparativt for at analysere forskellige traditioner og modeller for samproduktion i de forskellige typer af velfærdsstater (nordisk, konservativ/forsikringsbaseret og liberal). Forskningen skal afdække, hvilke områder samproduktion findes på, hvilke borgere der er aktive, hvilke opgaver der løses, og hvordan opgaveløsningen finansieres. Fokus i analysen er styrker og svagheder ved de konkrete former for samspil med det offentlige. Erfaringerne forventes at kunne overføres til en dansk sammenhæng og dermed give inspiration til danske initiativer.

Finansiering: AKF

Projektansvarlig: Karsten Vrangbæk

Projektperiode: 4. kvartal 2011 – 4. kvartal 2014

Borgerinddragelse og innovation gennem samproduktion

Forventninger til effekter af øget samproduktion (dvs. nye former for inddragelse af civilsamfundsaktører i tilrettelæggelse og levering af sociale ydelser) knytter sig til højere grad af ”innovation” og ”demokrati”. Spørgsmålet, som projektet har fokus på, er, om disse forventninger kan indfries. Hvilke nye borgerroller skabes, og hvordan balanceres samspillet med ”voice”- og ”exit”-strategier

for den enkelte borger og for samfundet i bredere forstand? "Exit" eller valgfrihed giver borgerne mulighed for at fra- og tilvælge, mens "voice" indebærer at engagere sig og øve indflydelse. Kan der findes støtte til hypotesen om, at "exit" vil fortrænge "voice" – og "samproduktion" – over tid, eller kan de forskellige former understøtte hinanden med forskellige kombinationer på forskellige sektorområder? Metodisk anvendes surveys, casestudier samt sammenlignende studier af økonomi/effektivitet og innovation i såvel rent offentlige som medproducerede tilbud fx på skole, daginstitutioner, sundhed eller handicapområderne.

Finansiering: AKF

Projektansvarlig: Karsten Vrangbæk

Projektperiode: 4. kvartal 2011 – 4. kvartal 2014

Styringsmæssige og organisatoriske rammer for civilsamfundsinddragelse

Temaet for projektet er, hvordan der skabes en frugtbar ramme for civilsamfundsinddragelse. Centrale spørgsmål er, hvordan man bedst understøtter det engagement, som er grundlaget for frivillig deltagelse, samtidig med at der sikres en vis grad af professionalisme, og der sikres den universalitet og lighed, som er velfærdsstatens varemærke. Et andet vigtigt fokuspunkt er ansvarsfordelingen, herunder hvem borgerne kan holde ansvarlige for samproducerede ydelser og hvordan. Metodisk anvendes komparative undersøgelser af reguleringsramme for civilsamfundsinddragelse, suppleret med case-studier og surveys blandt myndigheder og frivillige om reguleringsmæssige forudsætninger for frugtbart samarbejde.

Finansiering: AKF

Projektansvarlig: Karsten Vrangbæk

Projektperiode: 4. kvartal 2011 – 4. kvartal 2014

Borgernes præferencer for obligatorisk madordning eller pædagogiske kerneydelser

Med udgangspunkt i Folketingets vedtagelse af de obligatoriske madordninger i landets daginstitutioner undersøges det, om serviceydelsen faktisk efterspørges af borgerne, eller om ressourcerne alternativt kunne bruges til at producere andre ydelser i dagsinstitutionerne, som borgeren tillægger større værdi? Der testes, om der er forskel på præferencer for madordninger og pædagogiske kerneydelser, og om madordningen prioriteres højere i institutioner med et højt udbud af kerneydelser i forhold til institutioner med et lavere udbud af kerneydelser.

Finansiering: FOKUS

Projektansvarlig: Jacob Ladenburg

Projektperiode: 4. kvartal 2009 – 1. kvartal 2012

Kronikeres samarbejde med kommunen

Formålet med projektet er at få mere viden om samarbejdet mellem kronikere og kommunerne, og patientforeningernes rolle i den forbindelse. Konkret undersøges hvordan Gigtforeningens medlemmer oplever deres møde med kommunerne repræsenteret ved sagsbehandlere, myndighedspersoner og de mange forskellige fagpersoner, der indgår i de forskellige tilbud, de modtager. Analyserne baseres på en spørgeskemaundersøgelse til foreningens medlemmer.

Finansiering: Gigtforeningen

Projektansvarlig: Jacob Ladenburg

Projektperiode: 2. kvartal 2011 – 1. kvartal 2012

3 Styring, ledelse og afbureaukratisering

DIGITALE SYSTEMERS ROLLE I LEDELSESINFORMATION

Projektets formål er at undersøge, hvilken betydning digitalisering har for produktionen og anvendelsen af ledelsesinformation i kommunerne. Konkret undersøges det digitale sagsbehandlingssystem DHUV (Digitalisering Handicap og Udsatte Voksne) og der fokuseres på sager om botilbud. Forventningen til effekterne af digitalisering er store: Øget koordination mellem enheder, og over tid, bedre overblik over aktiviteter og ressourcer på ledelsesniveau, bedre match mellem borger og tilbud samt en sammenhængende indsats set fra borgerperspektiv. Der bruges store summer dels på udviklingen af digitale systemer og dels på implementering og vedligehold af dem. En forudsætning for digitalisering er standardisering. Det indebærer, at kompleksiteten i borgersager skal reduceres (fx i form af kategorisering af problemtyper), for at sagen får et format, der kan indføres i et digitalt system. Det betyder, at der er informationer, der aldrig kommer videre fra sagsniveau. Samtidig forventes informationer indtastet i det digitale sagsbehandlingssystem at kunne bruges som ledelsesinformation, dvs. viden, der kan bruges af kommunerne til at styre og prioritere deres indsats med. Projektet skal afdække, om den producerede ledelsesinformation er et validt og relevant grundlag at træffe beslutninger på.

Finansiering: Forskningsrådet for Samfund og Erhverv og AKF

Projektansvarlig: Matilde Høybye-Mortensen

Projektperiode: 4. kvartal 2011 – 4. kvartal 2014

OFFENTLIG LEDELSE I PERIODER PRÆGET AF OMSTILLING OG USIKKERHED

Den offentlige sektor har i løbet af en årrække gennemgået større reformer. Med udsigten til store offentlige budgetunderskud kan det forventes, at der også vil komme omstillinger i årene fremover. Organisatoriske forandringer har imidlertid en række konsekvenser for de ansatte i form af usikkerhed omkring arbejdspladsens fremtidige udvikling og personlige karriereudsigter. Disse ændringer kan medføre højere sygefravær, en større personaleomsætning og tidligere pensionsalder end forventet. Dette projekt fokuserer på at identificere årsagssammenhænge mellem organisationsforandringer, ledelsen i ændringsprocessen og de ansattes arbejdsmarkedssituation. Projektet tager udgangspunkt i kommunalreformen i 2007, som indebar, at en række kommuner slog sig sammen. Projektet anvender enestående data med information om sygefravær, jobskifte, tilbagetrækning og baggrundsfaktorer for de ansatte i kommunerne. Disse data kombineres med oplysninger om sammenlægningernes karakter og den kommunale ledelse af reformprocessen. I projektet undersøges det, hvilke faktorer der har betydning for, hvordan de ansatte reagerer på organisationsforandringer.

Det forventes, at især fire forhold har betydning: 1) den kommunale ledelses håndtering af forandringsprocessen, 2) sammenlægningsgraden og organisationsforandringens karakter, 3) de ansattes uddannelsesmæssige baggrund og profession samt 4) de ansattes alder.

Finansiering: Forskningsrådet for Samfund og Erhverv

Projektansvarlig: Lene Holm Pedersen

Projektperiode: 1. kvartal 2011 – 1. kvartal 2013

MOTIVATION OG VÆRDIER I DEN OFFENTLIGE SEKTOR

Offentligt ansatte vil gerne tjene samfundets interesser. Men hvad motiverer de offentligt ansatte, når de skal være med til at udvikle den offentlige sektors præstationer? Samfundssind eller egennytte? I dette forskningsprogram undersøger forskerne de offentligt ansattes værdier. I programmet afdækkes det, hvorvidt der findes særlige værdier blandt offentligt ansatte, og hvad der skaber disse værdier. Desuden skal forskerne undersøge, hvad de ansattes værdier betyder for den service, det offentlige leverer til borgerne. Formålet er at bidrage til udviklingen af den offentlige sektors produktion i retning af større effektivitet og kvalitet. Programmet omfatter tre projekter, der beskrives nedenfor.

Hvordan påvirker sektor, uddannelse og arbejdsopgaver medarbejdernes værdier og motivation?

Målet er at undersøge, hvordan offentligt ansattes værdier og motivation varierer med uddannelse og stilling. Hypotesen er, at der er positiv sammenhæng mellem intensiteten af motivation samt højere stilling og uddannelse, idet det forventes, at medarbejdere med højere grad af professionalisme har mere ensartede værdier. Det undersøges ligeledes, hvorvidt motivationen for medarbejderne i serviceproducerende organisationer er forskellige fra organisationer, der udøver myndighedsopgaver. Det forventes, at medarbejderne i sidstnævnte i højere grad er motiveret af samfundssind, mens førstnævnte er mere rettet mod nytte og tilfredshed for den enkelte borger. Spørgsmålene undersøges ved brug af både kvalitative og kvantitative metoder, hvor sidstnævnte gennemføres med udgangspunkt i nye spørgeskemadata, der kombineres med eksisterende data om bl.a. sygefravær og jobskift. Hermed kan blandt andet afdækkes, hvorvidt motivation og værdier spiller sammen med henholdsvis personlige karakteristika og ansættelsesforhold.

Finansiering: Forskningsrådet for Samfund og Erhverv

Projektansvarlig: Lene Holm Pedersen

Projektperiode: 1. kvartal 2009 – 1. kvartal 2013

Ledelse, styring og motivationsformer

I dette projekt analyseres, hvorledes ledelsesformer og styringstiltag påvirker medarbejdernes motivation, og hvordan dens påvirkning varierer med de ansattes værdier og profession. Der er særligt fokus på samspillet mellem ydre motivation foranlediget af styringstiltag som økonomiske incitamenter, sanktioner og kontrol på den ene side, og indre motivation, fx i form af samfundssind eller brugerorientering. Der foretages analyser for forskellige professioner og sektorområder i det offentlige, ligesom der laves parallelle analyser for samme professioner og sektorer i det private. Et andet tema er betydningen af ledernes karakteristika (bl.a. deres uddannelsesmæssige baggrund, herunder nyere uddannelsesprogrammer for offentlige ledere) i forhold til ledernes egne værdier og motivationsformer og i tilknytning hertil betydningen for medarbejdernes ditto.

Finansiering: Forskningsrådet for Samfund og Erhverv

Projektansvarlig: Lene Holm Pedersen

Projektperiode: 1. kvartal 2009 – 1. kvartal 2013

Motivationens betydning for offentligt ansattes præstationer

Projektet har fokus på offentligt ansattes præstationer (kvalitet i ydelserne), og hvordan de hænger sammen med såvel motivationsformer, styringstiltag og ledelse. Der er særligt fokus på, hvordan den lokale ledelse påvirker medarbejdernes opfattelse af styringstiltag (fx økonomiske incitamenter, dokumentationskrav eller kontrol/sanktioner), og i hvilket omfang disse opfattelser har betydning for motivation og præstationer. Analyserne gennemføres i flere sektorer og for forskellige professioner med henblik på at afdække variationer på tværs.

Finansiering: Forskningsrådet for Samfund og Erhverv

Projektansvarlig: Lene Holm Pedersen

Projektperiode: 1. kvartal 2009 – 1. kvartal 2013

Afbureaukratisering og frikommuneforsøg i et komparativt perspektiv

Oplevelsen af den statslige styring som værende unødigt kontrollerende og begrænsende er ikke et nyt fænomen, og der har ikke bare i Danmark, men også i de øvrige Skandinaviske lande været gennemført frikommuneforsøg. Forsøgene er velegnet i forhold til at analysere, hvilke forhold der resulterer i henholdsvis forandring, og at tingene fortsætter som hidtil. Det afspejler, at der på den ene side er et politisk ønske om forandring, og på den anden side synes stabiliteten ofte at blive dominerende, når embedsværket tager over. Det belyses også, hvorfor afbureaukratiseringstiltag og frikommuneforsøg igen vinder ind på den politiske dagsorden. Hvilke ideer er bærende og hvilke aktører bringer emnet op? Det er i fokus, hvad der er det konkrete indhold i frikommuneforsøgene, herunder hvilke afbureaukratiseringstiltag der har en politisk og administrativ levedygtighed, og hvilke tiltag der sorteres fra undervejs. I projektet sammenlignes frikommuneforsøgene i Danmark, Norge og Sverige.

Finansiering: AKF

Projektansvarlig: Lene Holm Pedersen

Projektperiode: 4. kvartal 2011 – 4. kvartal 2014

Betydningen af afbureaukratisering for motivation og arbejdsmiljø

Målet er at analysere, i hvilket omfang ledere og medarbejdere oplever større motivation og muligheder for at skabe et arbejdsmiljø med bedre trivsel, helbred og lavere sygefravær som følge af den lavere grad af styring, der følger af nogle af frikommuneforsøgene, hvilket igen må forventes at føre til øget kvalitet og effektivitet i kommunernes ydelser. Målet er endvidere at afdække de mekanismer, der giver bedre motivation og arbejdsmiljø. De frikommuneforsøg, der iværksættes i kommunerne, vil blive analyseret ved hjælp af både kvalitative og kvantitative metoder, hvor der i sidstnævnte kombineres survey- og registerdata med henblik på at afdække generaliserbarheden af de kvalitative resultater.

Finansiering: AKF

Projektansvarlig: Lene Holm Pedersen

Projektperiode: 4. kvartal 2011 – 4. kvartal 2014

Effekter af afbureaukratisering på leverancen af offentlige serviceydelser

Projektet har fokus på effekter af afbureaukratiseringen i forhold til borgerne. Effekter af afbureaukratiseringen analyseres kvantitativt på baggrund af frikommuneforsøg på ældre- og beskæftigelsesområdet. Beskæftigelsesområdet er væsentlig, fordi oplevelsen af unødvendig statslig styring og kontrol på dette område har været udtalt både blandt ansatte *og* ledige. Det vil derfor være relevant at undersøge effekter af afbureaukratisering på flere niveauer. Det vil for det første blive undersøgt, om de lediges opfattelse af kontrol og dokumentationskrav påvirker deres motivation til at komme i arbejde. Og for det andet, om der er en sammenhæng mellem medarbejdernes forventede øgede motivation af frikommuneforsøgene og de arbejdssøgendes beskæftigelsesgrad. På ældreområdet vil der blive fokuseret på, om frikommuneforsøgene kan give anledning til frigørelse eller bedre udnyttelse af kommunale ressourcer, og om det kan forbedre de ældres velvære og helbred. Projektet gennemføres ved brug af både register- og surveydata.

Finansiering: AKF

Projektansvarlig: Lene Holm Pedersen

Projektperiode: 4. kvartal 2011 – 4. kvartal 2014

4 Organisering, koordinering og opgavefordeling

Reformering af velfærdsstaten

Projektet omfatter et komparativt studie af udviklingstendenser i velfærdsstaten i Norge, Danmark og Tyskland. Der gennemføres sammenlignende analyser af reformer inden for sundheds-, velfærds- og integrationsområderne. Reformernes betydning for styringsrelationer analyseres, herunder den tværgående arbejdsdeling mellem lokale og centrale niveauer, ligesom det undersøges, hvordan mulighederne for politisk ansvarligholdelse udvikler sig i de tre lande. Det vil blive belyst, hvilke fordele og ulemper der er ved de nordiske styringsformer i forhold til de kontinentaleuropæiske styringsformer. Overordnet søges dermed svar på, hvilke styringsformer der karakteriserer nordiske velfærdsstater. Projektet ledes fra Universitetet i Bergen, og der samarbejdes med forskere i Tyskland og England.

Finansiering: Norges Forskningsråd

Projektansvarlig: Karsten Vrangbæk

Projektperiode: 2. kvartal 2011 – 4. kvartal 2014

Organisering og effekt af sundhedsindsatser over for udsatte

Fire kommuner har modtaget midler fra puljen "Sundhed til socialt udsatte" med henblik på at iværksætte sundhedsindsatser for socialt udsatte borgere, der fx er hjemløse, alkohol- og stofmisbrugere eller sindslidende. AKF's evaluering skal især fokusere på organiseringen af de enkelte projekter, og hvilke projekter der har haft de bedste resultater, idet der analyseres: 1) om de støttede indsatser følger planerne, 2) fordele og ulemper ved organiseringen af projekterne, 3) nytten af samarbejdsrelationer og brugen af det øvrige sundhedsvæsen og det sociale system, 4) om sundhedsindsatsen over for målgruppen er styrket, og 5) om der er udviklet relevante og tilgængelige sundhedstilbud til målgruppen.

Finansiering: Servicestyrelsen

Projektansvarlig: Ulf Hjelmar

Projektperiode: 3. kvartal 2010 – 4. kvartal 2014

Organiseringen af sundhedsområdet

Strukturreformen førte til omfattende ændringer af sundhedssektoren. Projektet analyserer, hvad reformen har betydet for den praktiske organisering af sektoren og belyser, hvilken indflydelse kerneaktørerne oplever, at de nye styrings- og organiseringsformer har på deres daglige aktivitet. Datagrundlaget er en survey til regionale og kommunale chefer samt sygehusledere, sygehusafdelingsledere og alment praktiserende læger.

Undersøgelsen sammenligner data fra en undersøgelse fra 2006, hvor man spurgte en række nøgleaktører i kommunale forvaltninger, regionale forvaltninger, sygehuse samt alment praktiserende læger om centrale organisatoriske og styringsmæssige forhold. Ved at gentage undersøgelsen efter reformen gives en mulighed for at analysere forandringer før og efter.

Finansiering: Københavns Universitet

Projektansvarlig: Karsten Vrangbæk

Projektperiode: 4. kvartal 2010 – 3. kvartal 2011

Vejen til førtidspension – En snirklet rute med oversete stikveje

Der er store forskelle på, hvor mange borgere der tildeles førtidspension i kommunerne. Tidligere analyser peger på, at den kommunale organisering, samarbejdet med de praktiserende læger samt netværket til arbejdsmarkedets parter mv. spiller en rolle. Dette er dog ikke tilstrækkeligt til at forklare forskellene. AKF undersøger med udgangspunkt i fire midtjyske kommuner, hvad der går forud for tilkendelse af førtidspension. Baggrunden for at have særligt fokus på processen er en hypotese om, at når borgeren først står på tærsklen til

førtidspension, er muligheden for at gå andre veje ofte forpasset i praksis (et "point of no return").

Finansiering: Det Kommunale Momsfond, Beskæftigelsesregion Midtjylland, De lokale beskæftigelsesråd i Viborg, Silkeborg, Holstebro og Herning

Projektansvarlig: Dorte Caswell

Projektperiode: 2. kvartal 2010 – 4. kvartal 2011

Modeller for støtte til ældre i Europa

Projektet har til formål at belyse støtte i form af fx stedfortræder, formynderskab, juridisk bistand og patientstøtte til svage og inhabile ældre i fem europæiske lande: Tyskland, Østrig, Spanien, Tjekkiet og Danmark. Projektet skal belyse reglerne for støtte, hvilken støtte der gives og praksis i forhold til den stigende ældrebefolkning. AKF er ansvarlig for at udføre empiriske og statistiske analyser af støtten til svage og inhabile ældre i Danmark og udviklingen i støtte. Dette skal baseres på foreliggende statistiske informationer og interview af nøglepersoner på feltet. En juridisk ekspert udfører endvidere en analyse af den historiske udvikling i lovgivning og de gældende regler.

Finansiering: ISG, Institut für Sozialforschung und Gesellschaftpolitik – VolkswagenStiftung

Projektansvarlig: Eigil Boll Hansen

Projektperiode: 3. kvartal 2008 – 1. kvartal 2012

Modeller for organisering af specialpædagogiske tilbud

Formålet med projektet er at identificere modeller for organisering af arbejdet og konflikthåndtering, herunder at afdække den sammenhæng, der eksisterer mellem socialt samspil i arbejdssituationer, arbejdsmiljøbelastninger og konflikter. Modellerne skal kunne:

1. forbedre det psykiske arbejdsmiljø og skabe bedre kvalitet på specialpædagogiske tilbud. En større viden om, hvordan man kan håndtere konflikter, vil kunne give personalet en større tryghed, når konflikterne opstår.

2. forebygge fysisk magtanvendelse og overgreb. Sigtet er, at personalet via en bedre forståelse af problemerne bliver i stand til at forebygge konflikters opståen og finde alternative metoder til konflikthåndtering.

Finansiering: Arbejdsmiljøforskningsfonden

Projektansvarlig: Leena Eskelinen

Projektperiode: 4. kvartal 2009 – 4. kvartal 2011

Koordinerende indsatser på tværs af forvaltninger på det specialiserede sociale område

Projektet har som overordnet mål at skabe grundlag for en strategi for en koordineret indsats på det specialiserede sociale område. Konkret undersøges indsatsen i forhold til ADHD-handicappede på tværs af skoler, kriminalforsorg, jobcentre og kommunernes familieafdelinger. Projektet bygger på et ressourceperspektiv i stedet for et perspektiv, der fokuserer på funktionsnedsættelse og begrænsninger, noget som kendetegner eksisterende forskning. Projektet vil bidrage med ny praktisk omsættelig viden i forhold til de centrale institutioner og professioner, samt konkrete løsningsforslag, der kan indgå i udformningen af den kommende nationale handlingsplan. Der vil være fokus på følgende temaer: 1. Socialforvaltningens familieafdeling og familiernes møde med behandlingstilbud og folkeskole/ungdomsuddannelser. 2. Jobcentrene med særligt henblik på arbejdsmarkedsrettet støtte til voksne med ADHD i alderen 18-30 år. 3. Kriminalforsorgen med særligt henblik på rehabiliteringsprogrammer og udslusning (handleplansarbejde og kontakten til den kommunale myndighed).

Finansiering: Servicestyrelsen

Projektansvarlig: Leena Eskelinen

Projektperiode: 1. kvartal 2011 – 4. kvartal 2012

Kriminalitetsforebyggende arbejde i Albertslund Kommune

Albertslund Kommune fokuserer på indsatsen over for tosprogede børn og unge i alderen 10-25 år, der har store problemer med kriminalitet, misbrug, skolegang og familie. Som et led i denne indsats vil AKF levere følgeforskning, som skal understøtte indsatserne og levere dokumentation for, hvordan de kan implementeres efter projektperiodens udløb. Projektet består af tre faser, tidsmæssigt i forlængelse af hinanden. Første fase fokuserer på eksisterende viden om effekten af kriminalitetsforebyggende arbejde over for børn og unge, særligt tosprogede børn og unge, og hvordan denne viden kan bringes i anvendelse i Albertslund Kommune i form af opstilling af en forandringsteori på området. I anden fase udarbejdes et katalog over erfaringerne med det kriminalitetsforebyggende arbejde over for målgruppen for på den måde at systematisere indsatsen og videregive erfaringerne med arbejdet. I den tredje fase udarbejdes en oversigt over den samlede viden fra projektforløbet og anbefalinger til, hvordan man fremover kan tilrettelægge indsatsen over for kriminelle og stærkt kriminalitetstruede børn og unge i Albertslund Kommune.

Finansiering: Albertslund Kommune

Projektansvarlig: Ulf Hjelmar

Projektperiode: 2. kvartal 2011 – 4. kvartal 2013

Arbejdsgruppe for udvikling af indikatorer for evaluering af sundhedsaftaler

Med strukturreformen indførtes forpligtende sundhedsaftaler som et redskab til at koordinere samspillet mellem regioner og kommuner på sundhedsområdet. Anden generation af sundhedsaftaler er netop ved at blive indgået. Projektet sigter mod at udvikle måleredskaber for at vurdere de enkelte regioner/kommuners fremskridt med at følge op på målene i sundhedsaftalerne. Slutproduktet er et katalog med mulige indikatorer for evaluering af sundhedsaftalerne.

Finansiering: Sundhedsstyrelsen

Projektansvarlig: Karsten Vrangbæk

Projektperiode: 4. kvartal 2010 – 4. kvartal 2011

Redskab til tværgående og koordineret samarbejde: Netværksmøder

Brøndby, Fredensborg, Hillerød, Kolding, Skive og Aarhus Kommuner gennemfører i øjeblikket et projekt, hvor metoden "processuelle netværksmøder" afprøves med henblik på at forebygge, at børn og unge fra traumatiserede flygtningefamilier kommer ud i kriminalitet. AKF evaluerer metoden, der er udviklet med henblik på af facilitere kommunikation og koordinering på tværs af enheder, fagligt og i forhold til familierne. I evalueringen følges op på kommunernes implementeringsplaner og deres realisering gennem halvårlige fokusgruppeinterview med nøglepersoner i hver kommune. Målet er, at RCT og kommunerne kan bruge evalueringen dels i deres arbejde med at implementere metoden og dels efterfølgende til at udbrede metoden til andre kommuner.

Finansiering: RCT (Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre)

Projektansvarlig: Leif Olsen

Projektperiode: 4. kvartal 2010 – 3. kvartal 2012

Lokal og institutionel praksis i det sociale arbejde

Projektet er et ph.d.-projekt, som analyserer danske fængslers sociale og rehabiliterende arbejde med unge voksne mellem 18-30 år med udviklingsforstyrrelserne ADHD og autisme. Fokus er på det sociale arbejde, som det varetages af professionelle under afsoningsforløbene frem til udslusning fra fængslerne under Kriminalforsorgen. Projektet fokuserer på, hvordan lokal, institutionel praksis kan forandre og organisere de indsattes hverdagsliv, samt hvordan kriminalforsorgen og kommunen

samarbejder. Antagelsen er, at dette bl.a. er påvirket af de professionelles forestillinger om afvigelsernes og de sociale problemers karakter. Disse forestillinger kan variere på tværs af faggrupper, organisatoriske tilhørsforhold, lokale arbejdskulturer, samt i hvilken grad de professionelle har kontakt med de indsatte. Projektet har Aalborg Kommune som empirisk case.

Finansiering: Aalborg Universitet

Projektansvarlig: Nichlas Permin Berger

Projektperiode: 3. kvartal 2011 – 3. kvartal 2014

Opkvalificering af den tidlige indsats i kommunerne

Projektet afdækker, hvordan man kan opbygge systemer, som kan opspore udsatte børn og deres familier, før tingene går helt skævt, og børnene måske må fjernes fra hjemmet og har taget varig skade. I familier, hvor fx alkoholproblemer, misbrug, psykiske lidelser eller overgreb er en del af hverdagen, kan der gå flere år, før børnenes manglende trivsel bliver opdaget. Al forskning viser, at det er helt afgørende for de udsatte børns udvikling og trivsel, at de bliver hjulpet på et tidligt tidspunkt i deres liv, dvs. i alderen 0-10 år. Målet er, at langt flere udsatte børn får hjælp langt tidligere, end tilfældet er nu. AKF skal gennemføre projektet i nært samarbejde med seks kommuner, og planen er, at praktikere og forskere skal arbejde tæt sammen om at udvikle en ny metode og opsporingsredskaber i arbejdet med tidlig opsporing af udsatte børn. Forskningen viser, at pædagogerne kan nævne op til 100 forskellige tegn på manglende trivsel hos et barn i en daginstitution. Fokus vil være på at udvikle en fælles kommunikation på tværs af forvaltninger og institutioner, så den viden, der findes, bliver brugt til gavn for barnet.

Finansiering: Servicestyrelsen

Projektansvarlig: Jill Mehlbye

Projektperiode: 4. kvartal 2009 – 2. kvartal 2013

Forvaltningen af det åbne land

Kommunerne skal foretage en prioritering mellem beskyttelsesinteresser (fx naturområder, kulturmiljøer og skovrejsningsområder) og benyttelsesinteresser (fx udlæg af fritidsanlæg, vindmøller, erhvervs- og boligområder) i det åbne land. Projektet analyserer, hvordan kommunerne forvalter de modsatrettede hensyn til benyttelse og beskyttelse af naturen og det åbne land, og hvilke lokaløkonomiske interesser, de vil prioritere. Tre temaer vil være i fokus: 1) kortlægning af ændringer i forvaltningen af det åbne land som følge af strukturreformen, 2) analyse af forklaringer på kommunernes prioritering i forvaltningen af det åbne land, 3) analyse af, hvordan kommunerne vælger at forvalte naturressourcer, hvis geografiske udbredelse omfatter flere kommuner. Metoden er casestudier i 3 kommuner. Datagrundlaget er skriftlige dokumenter fra kommuner, regioner og miljøcentre samt interview med nøglepersoner.

Finansiering: Det Kommunale Momsfond

Projektansvarlig: Olaf Rieper

Projektperiode: 2. kvartal 2006 – 4. kvartal 2011

Svære børnesager: Nye metoder i behandlingen, det tværfaglige samarbejde og nye tilbud

Målet er at opstille gode eksempler på sagsforløb omkring børn og unge, hvor man har fundet nye effektive veje i opgaveløsningen. Der ses på procedurer i sagsarbejdet, på forløbet af udredningen i den enkelte sag, det tværfaglige samarbejde omkring sagen og baggrund for valg af indsats i en række kommuner. Der udvælges nogle sager, der fremtræder som særligt gode eksempler på sagsforløb og nye typer af indsats. Der gennemføres interview med frontlinjemedarbejderne, dvs. nøglepersoner i konkrete børnesager, herunder forældrene.

Finansiering: Det Kommunale Momsfond

Projektansvarlig: Jill Mehlbye

Projektperiode: 1. kvartal 2006 – 4. kvartal 2011

Undersøgelse af døgnanbringelsespolitikken i kommunerne

Formålet er at undersøge, hvordan de senere års reformer har påvirket den sociale indsats over for børn og unge med svære sociale problemer. Undersøgelsen tager udgangspunkt i et organisatorisk, et politisk og et økonomisk perspektiv. I undersøgelsen ses på organiseringen af børne- og ungeindsatsen i kommunen og på indholdet og omfanget af tilbuddene, og hvilken effekt, kommunen vurderer, de har. Der ses også på udgifterne ved etablering af tilbuddene, og hvilken betydning økonomien spiller for valg af indsatser på overordnet politisk og ledelsesmæssigt niveau. I undersøgelsen indgår tre kommuner med vidt forskellig organisering, og politikere, ledere og medarbejdere i kommunerne interviewes. Målet med projektet er at afdække forskellige organiseringers styrker og svagheder.

Finansiering: Det Kommunale Momsfond

Projektansvarlig: Jill Mehlbye

Projektperiode: 1. kvartal 2005 – 1. kvartal 2012

Behandlingsideologi på døgninstitutioner

Der gennemføres kvalitative analyser i tre forskellige observations- og behandlingshjem for børn i alderen 0-7 år med henblik på at besvare følgende spørgsmål: 1) Hvordan er døgninstitutionerne organiseret? 2) Hvad karakteriserer den terapeutiske/pædagogiske praksis? 3) Hvilke særlige problemer gør sig gældende ved døgnanbringelse af helt små børn?

Finansiering: Det Strategiske Program for Velfærdsforskning og AKF

Projektansvarlig: Jill Mehlbye

Projektperiode: 4. kvartal 2006 – 1. kvartal 2012

5 Offentligt-privat samspil

Analyse af offentlig konkurrence i Danmark og Sverige

Projektet kortlægger og sammenligner erfaringerne med konkurrence om offentlige opgaver i Danmark og Sverige.

Projektet har tre delelementer: Del 1: en sammenlignende nøgletalsbaseret analyse af niveauet for konkurrencen om offentlige opgaver i Danmark og Sverige. Del 2: en surveybaseret barriereanalyse for konkurrence om offentlige opgaver i Danmark og Sverige. Del 3: en gennemgang af de eksisterende erfaringer med konkurrence om offentlige opgaver på social- og sundhedsområdet i Danmark og Sverige

Finansiering: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Projektansvarlig: Ole Helby Petersen

Projektperiode: 3. kvartal 2011 – 1. kvartal 2012

Vækst gennem offentlig-private partnerskaber

I projektet skal det afprøves, om et offentligt-privat partnerskab (OPP) mellem kommune, lokale virksomheder, forskningsinstitutioner, investorer m.fl. kan skabe ny erhvervsmæssig vækst og udvikling i kommuner med oftest få og store industrivirksomheder. Der er tale om en helt ny form for institutionelt OPP på erhvervsområdet, som ikke før har været afprøvet i Danmark. Projektet har således et stort læringspotentiale også for andre kommuner, som ønsker at arbejde med udvikling og vækst i partnerskab med private virksomheder. AKF skal bidrage med fagligt input i etableringsfasen af OPP-projektet samt foretage en procesevaluering og formidle erfaringerne til en bredere kreds gennem artikler og anden formidling.

Finansiering: Fornyelsesfonden og Region Hovedstaden

Projektansvarlig: Ole Helby Petersen

Projektperiode: 3. kvartal 2011 – 4. kvartal 2013

Kommunernes erfaringer med brug af private leverandører på ældreområdet

Kommuner og regioner skal i højere grad end tidligere overveje brugen af private leverandører. I forhold til velfærdssektorerne er der imidlertid begrænset forskningsbaseret viden om, hvornår man kan forvente positive effekter på såvel kvalitet som økonomi. Dette projekt søger at udfylde denne mangel ved at analysere erfaringer fra kommunernes brug af private leverandører på ældreområdet. Udgangsantagelsen er, at fordele og ulemper ved at anvende henholdsvis private og offentlige leverandører vil afhænge af opgavetype og den specifikke situation i kommunen. Følgende spørgsmål vil blive analyseret: Hvornår er private leverandører bedre end offentlige? Hvilke barrierer og udfordringer er der i dag for brug af private leverandører i kommuner og regioner? Problemstillingen undersøges via skriftlige kilder og ny empiri i form af telefoninterview med kommunale administratorer.

Finansiering: FOKUS

Projektansvarlig: Karsten Vrangbæk

Projektperiode: 4. kvartal 2010 – 4. kvartal 2011

Effekter af konkurrenceudsættelse

Formålet er at undersøge, om der er sammenhæng mellem omfanget af konkurrenceudsættelse og kommunernes udgifter på udvalgte sektorområder (administrations-, dagtilbuds- samt ældre og handicapområdet). Privat Leverandør Indikator (PLI) anvendes som mål for konkurrenceudsættelsen, og udgifterne korrigeres for betydningen af forskelle i kommunernes økonomiske og demografiske rammebetingelser. Der er tale om en pilotundersøgelse, hvor målet også er at drøfte operationaliseringen af centrale kvalitetsindikatorer for hvert af sektorområderne med henblik på i et senere projekt at kontrollere for, om der er forskelle i kvaliteten af ydelserne på tværs af kommunerne set i forhold til omfanget af konkurrenceudsættelse og udgifternes størrelse.

Finansiering: OAO/FOA/HK Kommunal

Projektansvarlig: Ole Helby Petersen

Projektperiode: 4. kvartal 2011 – 1. kvartal 2012

Privatskolerne og det sociale ansvar

Kritikere hævder, at privatskolerne dræner de kommunale folkeskoler for ressourcestærke børn og svigter ved ikke at påtage sig sociale forpligtelser fx ved at optage børn med anden etnisk baggrund. Privatskolerne hævder på den anden side, at de påtager sig en lang række andre sociale forpligtelser ved fx at optage elever, der ikke fungerer i de kommunale folkeskoler, bl.a. fordi eleverne bliver mobbet, ikke kan følge med eller har forskellige handicap. Kritikken af privatskolerne er begrundet i, at privatskolerne langt hen ad vejen drives for offentlige midler, da forældrebetalingen kun udgør en mindre del af finansieringsgrundlaget. Derved beskrives privatskoler af nogle som et statsstøttet alternativ, der "skummer fløden" ved at dræne de kommunale folkeskoler for ressourcestærke elever. I projektet nuanceres begrebet "ressourcestærke elever" ved – ud over forældrenes baggrund – at undersøge aspekter ved barnets eget skoleforløb, som fx antal skoleskift, helbred og specielle behov. På den baggrund undersøges det, hvordan ressourcestærke og ressourcesvage børn fordeler sig mellem privatskoler og kommunale skoler. Projektets resultater kan bidrage til at skabe debat om privatskolernes rolle, bl.a. om der skal stilles tydelige krav til privatskolerne om at løfte en bestemt del af opgaven med de svageste elever mv.

Finansiering: Det Kommunale Momsfond

Projektansvarlig: Vibeke Tornhøj Christensen

Projektperiode: 1. kvartal 2008 – 2. kvartal 2012

Effektanalyser af offentligt-privat samarbejde

På trods af stigende fokus på konkurrenceudsætelse og OPS/OPP-samarbejder er der i høj grad mangel på systematisk viden om effekterne af samarbejdet med private aktører. Det betyder, at mange kommuner og regioner indgår OPS- og OPP-samarbejder uden reel viden om effekter, fordele og ulemper. I dette projekt evalueres effekterne af konkurrenceudsættelse på de store offentlige velfærdsområder som fx sundhed, ældrepleje, socialområdet, skoler og beskæftigelsesområdet mv. Analyserne er kvantitative eller kvalitative afhængigt af området og de tilgængelige data, ligesom de har fokus på de succesfulde og mindre succesfulde eksempler, så der kan læres af såvel de gode som mindre gode erfaringer. Projektet skal skabe viden om hvilke parametre, der er udslagsgivende for at opnå effektivitetsgevinster på de forskellige sektorområder.

Finansiering: AKF

Projektansvarlig: Ole Helby Petersen

Projektperiode: 4. kvartal 2011 – 4. kvartal 2013

Ramme- og barriereanalyser på OPS-området

En række faktorer kan spænde ben for vellykkede OPS- og OPP-projekter, fx uklare udbudsregler, sektorspecifikke organiserings- og reguleringsforhold, vanetænkning og manglende risikovillighed på tværs af sektorer. Dette projekt sigter mod at genere viden om, hvordan rammerne for OPP, udlicitering, frit valg og OPI-samarbejder kan forbedres, så de i højere grad understøtter vellykkede samarbejder i fremtiden, samt viden om holdnings-, lovgivningsmæssige-, og økonomiske barrierer. Metoderne er bl.a. surveyundersøgelser blandt offentlige indkøbere og centrale beslutningstagere i kommuner, regioner og staten samt casestudier på udvalgte sektorområder.

Finansiering: AKF

Projektansvarlig: Ole Helby Petersen

Projektperiode: 4. kvartal 2011 – 4. kvartal 2014

INTERNATIONALE ERFARINGER MED OPS OG OPP

OPS og OPP er ikke kun et centralt tema i den danske debat om styringen af den offentlige sektor. I vores nabolande gøres der i disse år mange erfaringer med private aktører, og den danske offentlige sektor kan lære af såvel de gode som dårlige erfaringer i udlandet. I Sverige er der fx omfattende erfaring med at bruge OPS på ældre- og børneområdet, og i Tyskland og England har man omfattende erfaringer med at bruge OPP til at gennemføre nye, store anlægs- og infrastrukturprojekter. AKF gennemfører i projektet internationale sammenligninger, som kan levere viden om erfaringer og best practice med brugen af OPS og OPP i vore nabolande.

Finansiering: AKF

Projektansvarlig: Ole Helby Petersen

Projektperiode: 4. kvartal 2011 – 4. kvartal 2014

6 Kvalificeret arbejdskraft og regional udvikling

Teori og praksis i professionsbacheloruddannelserne

Professionsbacheloruddannelserne, der har særlig stor betydning for kommuner og regioner, har faldende ansøgertal og stigende frafald, og stor afstand mellem teori og praksis er en af årsagerne. Projektets formål er at identificere de mest lovende strategier for udvikling af et mere frugtbart forhold mellem teori og praksis for derigennem at øge uddannelsernes muligheder for at tiltrække nye studerende samt øge gennemførelsesprocenterne og uddannelsernes kvalitet. Gennem interventionsundersøgelser vil projektet udvikle og undersøge effekten af nye strategier inspireret af international forskning.

Finansiering: Det Strategiske Forskningsråd

Projektansvarlig: Torben Pilegaard Jensen

Projektperiode: 1. kvartal 2009 – 1. kvartal 2013

Barrierer og muligheder for professionshøjskolernes opfyldelse af udviklingsforpligtelsen

Professionshøjskolerne har en udviklingsforpligtelse, en forpligtigelse til vidensbasering og en videncenterfunktion, og de skal bl.a. fungere som regionale videninstitutioner, der har et tæt og stærkt samspil med regionale interessenter. Formålet med projektet er for det første at kortlægge professionshøjskolernes udviklingsorienterede indsats og dennes finansiering og for det andet at analysere barrierer og muligheder for at realisere udviklingsforpligtelsen. Der anvendes en række undersøgelsesmetoder herunder en komparativ analyse mellem Danmark, Norge og Holland.

Finansiering: Dansk Magisterforening

Projektansvarlig: Torben Pilegaard Jensen

Projektperiode: 4. kvartal 2011 – 2. kvartal 2012

Unges valg og gennemførelse af uddannelse

Ressourcerne i lokalområdet afhænger i høj grad af, hvorvidt de unge får en uddannelse, og i et ph.d.- projekt er der fokus på de centrale parametre i forhold hertil. Der undersøges bl.a.: 1) årsager til, at unge falder fra uddannelserne efter grundskolen, 2) betydningen af køn, 3) elevernes opfattelse af egne evner i forhold til deres klassekammerater, når de vælger uddannelse, da det kan have betydning for, om de gennemfører en uddannelse, 4) Effekten af klassestørrelsen for skolepræstationer.

Finansiering: Det Strategiske Forskningsråd

Projektansvarlig: Karl Fritjof Lilliendal Krassel

Projektperiode: 1. kvartal 2011 – 4. kvartal 2013

Anvendes indvandrernes kvalifikationer på det danske arbejdsmarked?

AKF undersøger, hvorvidt forskellige grupper af indvandrere får anvendt deres medbragte kvalifikationer på arbejdsmarkedet, og hvilke hindringer der står i vejen for, at kvalifikationerne måske kan bruges endnu bedre.

Undersøgelsens mål er at besvare to hovedspørgsmål: 1) Hvor vigtigt er det at mestre dansk sprog for at kunne anvende en medbragt uddannelse i Danmark? Og er der forskel på sprogets betydning for personer med forskellige uddannelsesbaggrunde? 2) Hvilke indvandrere vælger at supplere deres medbragte kvalifikationer med en dansk uddannelse? Og baner dét vejen for en tættere tilknytning til det danske arbejdsmarked?

Finansiering: Det Strategiske Program for Velfærdsforskning og AKF

Projektansvarlig: Jacob Nielsen Arendt

Projektperiode: 3. kvartal 2006 – 1. kvartal 2012

Hvordan kan flere unge med en erhvervsuddannelse få en videregående uddannelse?

Udgangspunktet for projektet er, at det ikke mindst i et vækstperspektiv er væsentligt at sikre, at flere unge med en praktisk orienteret uddannelse og med konkret erfaring med arbejdsprocesser og produktskabelse gennemfører en videregående uddannelse, først og fremmest en kort videregående erhvervsakademisk uddannelse. Det undersøges, hvorvidt bl.a. følgende kan have betydning: 1) erhvervsskolernes strategi og praksis med hensyn til at få flere til at gennemføre en videregående uddannelse, 2) differentiering af undervisningen (højniveaufag, godskrivning, individuelle forløb mv.) for at udfordre de uddannelsesmotivere-de/stærke elever og dermed gøre erhvervsuddannelserne mere attraktive for unge, der er motiveret for videre uddannelse, 3) samarbejde mellem erhvervsskolerne og de videregående uddannelser med henblik på øget overgang, 4) målsætninger på erhvervsakademier med henblik på rekruttering af unge med en erhvervsuddannelse.

Finansiering: Undervisningsministeriet

Projektansvarlig: Torben Pilegaard Jensen

Projektperiode: 2. kvartal 2011 – 1. kvartal 2012

Hvordan får flere unge en erhvervsfaglig uddannelse?

Var det ikke på grund af det store frafald på de erhvervsfaglige uddannelser, ville målsætningen om, at 95% af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse, være tæt på at være nået. I projektet analyseres, hvilke faktorer der kan bidrage til at mindske frafaldet på de erhvervsfaglige uddannelser. Der udvælges erhvervsskoler, der har henholdsvis et lavt, medium og højt frafald, når der er korrigeret for betydningen af forskelle i rammebetingelserne. Med udgangspunkt i hypotesebaserede kvalitative undersøgelser afdækkes herefter, hvad der kendetegner skoler med et lavt frafald, som de andre erhvervsskoler kan lære af.

Finansiering: Det Strategiske Forskningsråd

Projektansvarlig: Torben Pilegaard Jensen

Projektperiode: 1. kvartal 2009 – 1. kvartal 2013

Hvordan sikrer gymnasierne eleverne et højt fagligt niveau?

Med baggrund i en AKF-undersøgelse af gymnasieskolernes faglige resultater og gennemførelsesprocent udvælges seks højtpræsterende gymnasieskoler til en læringsundersøgelse for at identificere, hvad de gør særlig godt. Disse skal tjene som eksempler for andre gymnasieskoler med henblik på at styrke kvaliteten af gymnasiernes undervisning. I undersøgelsen indgår betydningen af gymnasiernes almene kultur, ledelsespraksis på skolen, lærernes tilrettelæggelse af undervisningen og deres forventninger til eleverne og til hinanden samt skolens tilgang af elever med svag social baggrund og elever med etnisk minoritetsbaggrund.

Finansiering: Region Hovedstaden

Projektansvarlig: Jill Mehlbye

Projektperiode: 1. kvartal 2011 – 3. kvartal 2011

Hvad har betydning for, at flere unge får en uddannelse?

Der undersøges i projektet, hvilken betydning centrale overgange i uddannelsessystemet har for, at unge gennemfører en uddannelse med henblik på at udpege områder, hvor det er særlig vigtigt at sætte ind for at sikre flere en uddannelse. Datamæssigt udnyttes, at de unge, der deltog i PISA i år 2000, og som blev geninterviewet i 2004, nu kan følges i en lang årrække gennem uddannelsessystemet og ud på arbejdsmarkedet.

Finansiering: Det Strategiske Forskningsråd

Projektansvarlig: Beatrice Schindler Rangvid

Projektperiode: 1. kvartal 2010 – 1. kvartal 2015

Hvad får unge med dårlige skolekundskaber til at gennemføre en erhvervsfaglig uddannelse?

Formålet med projektet er at analysere, hvad der får elever med dårlige skolekundskaber til at gennemføre en erhvervsfaglig uddannelse? Baggrunden for undersøgelsen er dels, at de faglige færdigheder fra grundskolen har en klar betydning for chancerne for at gennemføre en erhvervsfaglig uddannelse og dels, at en betydelig gruppe unge gennemfører en uddannelse trods ringe skolekundskaber. Hvad kendetegner disse elever? Er de særligt motiverede eller har de på anden vis særlig gode forudsætninger for at gennemføre en erhvervsfaglig uddannelse?

Finansiering: Det Strategiske Forskningsråd

Projektansvarlig: Torben Pilegaard Jensen

Projektperiode: 1. kvartal 2010 – 1. kvartal 2015

Strategier for drenge i uddannelsessystemet

Mens halvdelen af alle danske piger gennemfører en videregående uddannelse, er det kun tilfældet for 35% af drengene. En vej at nå målet om, at 60% af en ungdomsårgang gennemfører en videregående uddannelse, er at motivere flere drenge til at påbegynde en længere uddannelse. Drenge har meget ringere læsefærdigheder end piger, og formålet med projektet er at finde strategier for at øge drengenes læsefærdigheder.

Finansiering: Forskningsrådet for Samfund og Erhverv og AKF

Projektansvarlig: Beatrice Schindler Rangvid

Projektperiode: 2. kvartal 2010 – 4. kvartal 2013

Effekterne af virksomhedernes brug af voksen- og efteruddannelse (VEU)

Formålet er at analysere betydningen af VEU for virksomhederne. I hvor høj grad kan VEU anvendes til at tiltrække og fastholde medarbejdere, og har VEU-deltagelse i sig selv en positiv effekt på karriereveje inden for virksomheder? Ansætter virksomheder medarbejdere med særlig VEU-baggrund – og har det i givet fald en positiv effekt på virksomhedernes "performance"?

Finansiering: Forskningsrådet for Samfund og Erhverv og AKF

Projektansvarlig: Nicolai Kristensen

Projektperiode: 1. kvartal 2010 – 4. kvartal 2012

Arbejdsmarkedet for ufaglærte på Sjælland

For grupper på arbejdsmarkedet kan der være betydelige regionale forskelle i ledighed og beskæftigelsesmuligheder. AKF undersøger i den forbindelse, i hvilket omfang ufaglærte i forskellige dele af Sjælland er uens ramt af ledighed både med hensyn til risikoen for at blive ledig og længden af ledigheden. Og i hvor høj grad kommer de ufaglærte i beskæftigelse igen i den branche, de tidligere var beskæftiget i? Det forventes at have betydning, om den ledige har stærke branchespecifikke kompetencer, om de tidligere har arbejdet i en kriseramt sektor og udseendet af det lokale arbejdsmarked. Viden herom kan have betydning for indretningen af den kommunale beskæftigelsesindsats.

Finansiering: Beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland

Projektansvarlig: Kræn Blume Jensen

Projektperiode: 4. kvartal 2010 – 3. kvartal 2011

Betydningen af transportinfrastrukturen

I projektet er der fokus på transportinfrastrukturens betydning for arbejdskraftens og virksomhedernes lokalisering og vækstpotentiale og for, hvor langt væk virksomhedens medarbejdere kan bo. Der tages udgangspunkt i syv motorvejsstrækninger, der blev bygget i Vendsyssel mellem 1996 og 2004 med henblik på at undersøge, hvor meget længere afstand der kan være mellem arbejdskraftens bopæl og virksomhederne placering ved en given transporttid. Det undersøges ligeledes, hvorvidt nye motorveje betyder, at personer på det lokale arbejdsmarked kan vælge mellem flere forskellige arbejdspladser, hvilket giver mulighed for bedre match mellem arbejdskraftens kvalifikationer og virksomhedernes behov. Tilsvarende analyser gennemføres med afsæt i etableringen af Københavns Metro.

Finansiering: Det Strategiske Forskningsråd

Projektansvarlig: Gabriel Pons Rotger

Projektperiode: 1. kvartal 2009 – 4. kvartal 2012

Forskellige befolkningsgruppers bosætningsmuligheder

I projektet analyseres, om alle befolkningsgrupper frit kan bosætte sig, hvor det er mest hensigtsmæssigt i forhold til arbejdspladsernes beliggenhed. Konkret undersøges, om udviklingen i boligpriserne betyder, at mellemindkomstgrupper, der er centrale for varetagelse af kommuners og regioners opgaver (fx sygeplejersker, pædagoger, lærere, SOSU'er mv.), ikke i alle tilfælde kan bosætte sig i umiddelbar nærhed af deres arbejdsplads, hvis de ønsker sig en ejerbolig. Hermed forventes projektet at bidrage med vigtig viden til kommuner og regioner om rekrutteringssituationen for centrale medarbejdergrupper. Det undersøges også, hvorvidt det er blevet vanskeligere for potentielle førstegangskøbere at få fodfæste på ejerboligmarkedet i perioder, hvor priserne har været stærkt stigende. Spørgsmålet er også, om der er sket skift over generationer, hvad angår beslutning og timing af ejerkøb, og hvilke faktorer der har størst indflydelse på disse eventuelle skift.

Finansiering: Realdania Fonden, Det Kommunale Momsfond, Center for bolig og Velfærd og AKF

Projektansvarlig: Chantal Pohl Nielsen

Projektperiode: 1. kvartal 2008 – 2. kvartal 2012

7 Databeredskab og nøgletal

ECO NØGLETAL

ECO Nøgletal er et system med skræddersyet information til den enkelte kommune. Nøgletalssystemet giver et vidensbaseret og målrettet grundlag for at vurdere en kommunes: 1) rammebetingelser, 2) finansielle dispositioner og økonomiske balance, 3) udgiftspolitik. En af styrkerne ved nøgletallene er, at de for fx den enkelte kommune giver et tværgående overblik over de udgiftspolitiske prioriteringer på 19 udgiftsområder. Hovedidéen i ECO Nøgletal er at sammenligne sig med kommuner, der minder mest muligt om ens egen kommune med hensyn til finansielle, geografiske, demografiske og socioøkonomiske betingelser. På grundlag af systematiske, forskningsbaserede analyser af, hvilke forhold der har betydning for udgifterne, bliver den enkelte kommune sammenlignet med de kommuner, den ligner mest med hensyn til overordnede økonomiske muligheder og udgiftsbehov på det konkrete udgiftsområde, og udvælgelsen af sammenligningskommunerne sker automatisk. ECO Nøgletal er abonnementsbaseret, så de tilmeldte kommuner løbende får tilsendt nøgletal.

Finansiering: Abonnerende kommuner

Projektansvarlig: Kurt Houlberg

Projektperiode: 1. kvartal 2011 –

PISA 2012

Den danske PISA 2012 (Programme for International Student Assessment) indgår i den femte runde af OECD-undersøgelser, der indsamler oplysninger og test af børn og unges færdigheder i en lang række lande verden over. Det overordnede OECD-projekt går bl.a. ud på at udvikle de test inden for læsning, matematik og naturfag, der anvendes, ligesom der også udvikles spørgeskemaer til indsamling af yderligere oplysninger. I PISA 2012 er matematik hovedfokus og derudover indgår test af kompetencer i problemløsning. Den danske del af undersøgelsen skal – ud over at belyse børn og unges faglige kompetencer – også undersøge sammenhængen mellem elevernes familie- og skolebaggrund og deres faglige færdigheder. I forvejen findes der PISA undersøgelser for 2000, 2003, 2006 og 2009, og AKF har medvirket i dem alle.

Finansiering: Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen

Projektansvarlig: Chantal Pohl Nielsen

Projektperiode: 2. kvartal 2010 – 4. kvartal 2014

AKFS REGISTERDATABANK

AKF har siden 1995 opbygget og videreudviklet en registerdatabank i Danmarks Statistik, hvor der findes individoplysninger for hele befolkningen på 15 år og derover. Hver enkelt person kan (i anonym form) følges over en lang årrække, og det er muligt af afdække betydningen af – og sammenhænge mellem – en lang række komponenter, fx i hvor høj grad skolekundskaber afhænger af forældrenes uddannelse, indkomst, etnicitet mv. Databanken indeholder oplysninger om demografi (alder, familieoplysninger, etnisk baggrund mv.), forældre, bopæl og flytninger, arbejdsmarkedsforanstaltninger, beskæftigelsesperioder, beskæftigelsesoplysninger (arbejdssted, branche, virksomhedsstørrelse), perioder uden ordinær beskæftigelse herunder ledighed, løn, arbejdsstilling og arbejdsfunktion, uddannelse, folkeskole- og gymnasiekarakterer, voksen- og efteruddannelse, praktikpladsaftaler, indkomst og formue, modtagelse af indkomstoverførsler, kriminalitet, sygesikringsoplysninger mv. AKF's registerdatabank kan kombineres med alle registre, der er CPR- eller CVR- (virksomhedsnumre) baseret, fx Landspatientregisteret, Det Psykiatriske Centralregister, Lægemiddeldatabasen, registre om virksomheder (ansatte, lokalisering og virksomhedsøkonomi), pasning i dagsinstitutioner, PISA mv.

Finansiering: Projektet finansieres af de enkelte forskningsprojekter og AKF

Projektansvarlig: Christophe Kolodziejczyk

Projektperiode: 1994 –

AKF

Forskning
om **kommuner**
og **regioner**